

# KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 21 Kwietnia v. s. 1830 Roku.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

### W i l n o.

1 Do Koncertu amatorskiego mającego się dać d. 24 t.m. na rzecz ubogich ogłoszonego w gazecie naszej N. 47 czynią się znaczne przygotowania przypominając nam błogie dla muzyki czasy Państwa Franków. Oprócz licznych Amatorów Dam i Mężczyzn Orkiestra składa się przeszło z 70 osob, Spiewy exekwowane będą przez Panią Grafinię z Xiążąt Golicynow, Choisenlowę, Panią Hrabinię Skotti, Panią Hrabinię Poniatowską, Xiężniczkę Ogińską, Hrabiankę Kossakowską, Panny Zawiszanki i Olszewską. Koncert na fortepiano Hertza exekwowany zostanie przez Pannę Teofilę Wollowiczównę, którą w talentcie swoim znawcy muzyki porównywiają z Panią Szymanowską. Koncert zaś na skrzypcach Mauera exekwować ma Panna Józefa Przeciszewska. Repetycyje ndaia się iak naylepiej i każą się spodziewać, że Koncert ten przyniesie prawdziwą satysfakcyą dla Publiczności.

### Sankt-Petersburg dnia 10 kwietnia. (z Gazety Sanktpetersburskiej).

D. 6 kwietnia, w dzień Zmartwychstania Pańskiego, NAYJAŚNIEYSI CESARSTWO ICHMOŚĆ raczyli w kaplicy pałacu zimowego słuchać iutrzni i mszy ś. Powinszowania przyymowali w porządku następującym:

Członkowie Rady, Senatorowie, Woyskowi:

I. Sztaby JEGO CESARSKIEY MOŚCI: 1) Naczelnik Sztabu Głównego; 2) Naczelnik Sztabu Morakiego 3) zostający przy Osobie JEGO CESARSKIEY MOŚCI Jenerałowie, Jenerał-Adiutanci: lądowi i morscy, Jenerał-kwatermistrz, Jenerał deżurny i Jenerał Wagenmistrz. 4) Jenerałowie orszaku JEGO CESARSKIEY MOŚCI i Adiutanci bokowi: lądowi i morscy. 5) Starsi Adjutanci Sztabu głównego; 6) zostający przy Sztabie głównym Jenerałnego Sztabu Gwardyi Półkownicy, Kapitan i Sztab Kapitan; 7) Sztabu morskigo JEGO CESARSKIEY MOŚCI Jenerał Hydrograf i Jenerał Deżurny; 8) Tegoż Sztabu starsi Adiutanci i Sztaba-Oficerowie deżurni. II. Jenerałowie Gwardyi, dywizyy i brygad. III. Sztab Gwardyi; IV. podług starszeństwa półków Sztab i Ober-Oficerowie; V. podług starszeństwa, Armii Jenerałowie piechoty i Jenerałowie kawaleryi; VI. Admirałowie; VII. Sztabu ienerałnego Jenerał-Porucznicy artylleryi, inżynierów i armii; VIII. Vice-Admirałowie i Jenerałowie Porucznicy wiedzy morskiej; IX. Jenerał Porucznicy dróg komunikacyi; X. Sztabu ienerałnego Jenerał-Maiorowie artylleryi, inżynierów i armii; XI. Kontr-Admirałowie i Jenerał-Maiorowie wiedzy morskiej; XII. Jenerał-Maiorowie dróg komunikacyi; XIII. Korpusów kadeckich Sztabu Głównego Sztab-Oficerowie i Kapitan artylleryi i inżynierów; XIV. Kapitan i szey i zgiey rangi, dowódcy okrętów; XV. Sztab-Oficerowie półków armii, znajdujący się w St-Petersburgu; XVI. Sztab-Oficerowie dróg komunikacyi; XVII. Pierwsi urzędnicy Dworu; XVIII. Wtórzy urzędnicy Dworu; XIX. Sekretarze Stanu, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego i Sekretarz N. CESARZOWEY JEX-

mości; wszyscy zbliżali się podług starszeństwa swych rang; XX. Kamerherowie; XXI. Kameriunkrowie. XXII. inne osoby, i XXIII. Oficerowie, Podoficerowie i straż roty grenadyerów pałacowych.

— W r. 1827 utworzoną została przy naywyższym pałacu rota grenadyerów pałacowych z rang niższych Korpusu Gwardyi, którzy lata przepisanie wystużyli i przez swoją służbę mężstwo i prowadzenie się stali się godnymi tey dystynkcyi. Dowódzca i Oficerowie tey roty, zostający pod głównym zarządem Ministra Dworu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, wybrani z Oficerów, zasłużyli na podniesienie do tego stopnia takż z rang niższych Korpusu Gwardyi. Służba tey roty ogranicza się się obwodem Cesarzkiego pałacu, gdzie i kwatruie. Mundar tych zasłużonych woioowników iest odznaczający się i wspaniałą, bohaterską twarz walecznego ocienia wielka czapka niedźwiedzia. Okryte ranami piersi zdobione są znakami dystynkcyi, przypominającemi pamiętne na zawszewypadki wojny krajowej i zagranicznej. W roku terażniejszy CESARZ JEGOMOŚĆ raczył darować dla tych reprezentantów sławy i zwycięztw Gwardyi Rossyjskiej a następnie i Armii, chorągiew ś. Jerzego: poświęcenie tego znamięnia odbyło się z zachwycającą uroczystością, która na wieki pozostanie w pamięci tych, co mieli szczęście byđ iey świadkami. D. 7 kwietnia o godz. 7 po południu, odbywało się w Pałacu zimowym w Sali ś. Jerzego przybicie znamięnia do drzewca. CESARZ JEGOMOŚĆ raczył przybić gwoźdź pierwszy; po NIM CESARZOWA JEYMOŚĆ, JEGO WYSOKOŚĆ NASTĘPCA TRONU, WIELKI XIĄŻĘ MICHAŁ PAWEOWICZ, XIĄŻĘ Pruski Albert, Poseł francuzki XIąŻę de Mortemart (który przy królewskim dworze francuzkim dowodzi podobney rotie pałacowej), a potem wszyscy Jenerał-Adiutanci i bokowi Adiutanci JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Jenerałowie Gwardyi podług starszeństwa. Po czém CESARZ JEGOMOŚĆ raczył własną ręką przywiązać do drzewca krzyż ś. Jerzego. Znamie było zanesione do Galeryi Portretów i tam postawione u podnoża posągu CESARZA ALEXANDRA PAWEOWICZA, który pierwszy z CESARZÓW Rossyjskich po PIETRZE Wielkim, sam wiódł Gwardyą Rossyjską do zwycięztw i sławy. Na drugi dzień, 8 kwietnia o godzinie 11 zrana, w obecności CESARZA JEGOMOŚCI, CESARZOWEY JEYMOŚCI, NASTĘPCY TRONU, WIELKIEGO XIĄŻĘCIA MICHAŁA PAWEOWICZA, XIąŻĘCIA Pruskiego Alberta, i wszystkich wyżej wymienionych osób, przed stojącą wparadzie rotą grenadyerów pałacowych, dopełnione było w sali ś. Jerzego poświęcenie znamięnia i to nowe, lecz dla swey ważności i godności, pierwsze znamię Armii Rossyjskiej, oddane zostało walecznym woioownikom, którzy nabyli w pierwszych szeregach zastępów krajowych tę świetną oznakę. Po czém rota grenadyerów pałacowych, pod przewodnictwem Ministra Dworu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, przeciągnęła przed CESARZEM JEGOMOŚCIĄ ceremonialnym marszem, i znamie zostało odniesione na przeznaczone dla niego miejsce do Galeryi Portretów. Tam, u podnoża posągu wiekopomnego MONARCHY Rossyjskiego, świadczy swém napisem: „Na pamiętkę zwycięztw Gwardyi Rossyjskiej” o służbie gorliwej walecznych woioowników i o wspaniałomyślném uznaniu NAYJAŚNIEYSZYCH MONARCHÓW.

— Przez naywyższy ukaz pod d. 5 kwietnia, dany Rządzącemu Senatowi, zostający przy Heroldyi Radca Tayny, Durnowo, Naywyżey miano:

wany został Wielkim Mistrzem Dworu i naznaczony Prezydentem Kantoru Intendencji Dworu.

— Przez rozkaz dzienny pod d. 6 t. m. JEHO CESARSKA MOŚĆ najwyżey mianować raczył Jenerał-maiorami półkowników: dowódcę półku kurlandzkiego ułanów, zostającego przy naczelniku 2 dywizyi kiryssyerów *Engelhardta*; dowódcę 16 brygady artylleryi i 1 bateryi pozycyyney *Fiedorenko* 1; dowódcę pułku grenadyerów gruzyjskich, zostającego przy naczelniku 2 dywizyi pieszej Hrabiego *Symonicza*; półku Kozaków gwardyi *Kuteynikowa* 1, który się przenosi do Kozaków Dońskich; liczącego się w Armii, *Kollena* 2; dowódcę 16 brygady i kompanii N. 51 artylleryi konney *Siversa* 5; dowódcę półku ułanów tatarskich *Bolschwinga* 1; dowódcę 4 półku karabinierów, zostającego przy naczelniku 2 dywizyi grenadyerów *Buszena*; dowódcę pieszego półku Halickiego, naznaczonego teraz dowódcą 1szej brygady 7 dywizyi pieszej, Barona *Bollena* 2.

Jenerał-maior, Komendant twierdzy Izmajłowa, *Sanders*, najwyżey mianowany Jenerałem-porucznikiem, w nagrodę odznaczający się służby z zostawieniem przy terażniejszych obowiązkach.

Półkownik kawalergardów, *Muchanow*, zostający w korpusie żandarmów, przeznaczony został na ober-policmeystra moskiewskiego, na miejsce Jenerał-maiora *Szulgina* 2, który mianowany został naczelnikiem 18 dywizyi pieszej.

— CESARZ JEHO MOŚĆ w nagrodę odznaczający się służby 1ey, 2ey i 3ey roty artylleryi konney Kozaków Dońskich, równie też za mężstwo i odwagę, okazane w czasie ostatnich wojen z Persami i Turkami, raczył przez rozkaz dzienny rozkazać pformować z tych trzech rot jedną rotę artylleryi lekkiej, która będzie do Gwardyi przyłączoną, pozostałe zaś składać będą dwie rotę artylleryi konney dońskiej N. 2 i 3, pierwsza nazywać się będzie dońską rotą artylleryi konney lekkiej gwardyi. — Przez tenże rozkaz dzienny setnia uralska przyłącza się do młodej gwardyi i nazywać się będzie setnią uralską gwardyi. N. koniec raczył CESARZ JEHO MOŚĆ dać znaki zaszczytne, chorągwie, sztandary, trąby ś. Jerzego z rozmaitemi napisami i inne dystynkcyje woyskom 2ey armii, które się odznaczyły podczas wojny z Turkami, a mianowicie, półkom: kargopolskiemu i noworosyjskiemu *dragonów*; irkuckiemu, alexandrowskiemu, Xięcia Oranii i achtyrskiemu *huzarów*; petersburskiemu, charkowskiemu, smoleńskiemu i kurlandzkiemu *ułanów*; *kozaków dońskich* Jenerał-maiora *Bezidowa*, półkowników: *Płatowa* 2, *Zołotarewa* 4, *Rykowskiego*, *Iłina*, *Borysowa* 1, *Czernaszkins* 2, i podpółkownika *Bakfanowa*; 5 i 6 półkom *kozaków czarnomorskich*; 9 półkowi *kozaków orenburskich*; półkom pieszym: *newskiemu*, *sofiyskiemu*, *koporskiemu*, *połockiemu*, *szlisselburskiemu*, *ładozkiemu*, *tambowskiemu*, *wiackiemu*, *tomskiemu*, *koływańskiemu*, *kamczackiemu*, *ochockiemu*, *iskuckiemu*, *selenińskiemu*, *maromskiemu*, *permskiemu*, *ufskiemu*, *tobolskiemu*, *azowskiemu*, *dnieprowskiemu*, *ukrańskiemu*, *nizowskiemu*, *symbirskiemu*, *Xięcia Wellingtona*, *mohilewskiemu*, i *odesskiemu*. 9mu, 17mu, 31mu, 32mu, 34mu, 35mu, 36mu, 38mu, 10mu, 13mu, 14mu, 11mu, 12mu, 19mu, 2mu i 37mu, półkom *strzelców*; rotom N. 6, 24, 9 i 21 *artylleryi konney*; byłym rotom *artylleryi konney dońskich kozaków* N. 1 i 2; *bateriom pozycyynym* N. 1 7mej brygady artylleryi; N. 1 16tej brygady; N. 1 9tej brygady; N. 1 18tej brygady i N. 1 19tej brygady; rotom *artylleryi lekkiej* N. 2 i 3, 11tej brygady i N. 2, 10tej brygady; nakoniec batalionom *saperów grenadyerów*, 5mu i 3mu batalionom *saperów* i 3mu batalionowi *saperów* obwodowych. (J.d.S.P.)

#### Ukazy Rządzącego Senatu.

(z Gazety Senackiej).

O tём, ażeby uzyskanie roztraconych w miejscach urzędowych pieniędzy, należących osobom prywatnym, skuteczniać nie w dwóynasób, ale w jedney liczbie i o dal.

Wedle ukazu JEHO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat słuchali dzieła o śródku uzyskania

za zataienie summ prywatnych od osób winnych tego zataienia. Rozkazali: ponieważ instrukcją Rentmeystrowską postanowiono czynić w dwóynasób uzyskania roztrwonięń do Skarbu należącego; pieniądze zaś roztrwonione w Wolskim miejskim magistracie były wniesione na zaspokojenie poszukiwań prywatnych i za przenos dzieła na appellacyę; a w Sarotowskiem powiatowem podskarbstwie depozytowe rekruckie obywatelom należące; z tego powodu, zgodnie ze zia em PP. Ministrów spraw wewnętrznych i skarbu, nie należy uzyskiwać w dwóynasób pieniędzy roztrwonionych, przypadających na zaspokojenie prywatnych poszukiwań i rekruckich depozytowych. Co się zaś tycze pieniędzy appellacyynych, które postępują do magistratury powszechny opieki, ponieważ w razie nieprawney appellacyi stają się one własnością opieki i obracają się na dobroczynne uczynki, przeto roztrwonione pieniądze appellacyone uzyskiwać we dwóynasób, ale gdy appellacya uznana będzie za sprawiedliwą, wtenczas wniesione przez appellującego pieniądze, zwracć iemu, zostawiając na rzecz opieki uzyskane tylko za roztrwoniienie sztrafowe pieniądze. O czём i dać znać przez ukaz Sarotowskiej Izbie Skarbowey w rozwiązanie uczynionego przez nią w tej rzeczy przedstawienia Expedycyi Państwa do sprawdzania rachunków, przez także ukazy dać znać dla jednostaynego w podobnych zdarzeniach wypelnienia i wszystkim innym Izdom skarbowym i Expedycyom, Rządow Gubernialnym i Obwodowym Zwiernchnościom i miejscom urzędowym, również uwiadomić i PP. Ministrów, a do Najświątszego Rządzącego Synodu, do wszystkich Rządzącego Senatu Departamentów i Powszechnych ich Zebrań przestać uwiadomienia. Dnia 27 marca 1830 r. (z 1go Depart.)

#### KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 24 kwietnia.

N. PAN raczył mianować Kawalerami Orderu Królewskiego S. Stanisława 1szej klasy, Jenerała Maiora, *Mikulina*, należącego do orszaku J. C. K. Mości, tudzież Rzeczywistego radcę stanu *Negri*, należącego do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Państwa Rosyjskiego.

— N. PAN udzielił medal srebrny z napisem: za uratowanie ginących, Andrzejowi *Ptasieńskiemu*, wyrobnikowi, który w dniu 14 czerwca r. z. ocalił życie *Anastazyi Kaczorowey* i iey córce, tonącym w wodzie głębokiej pod wsią *Kaniówką* w obwodzie Radomskim.

— Postanowieniem z d. 25 z. m. (6 h. m.) JEHO CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ raczył JP. Józefowi *Hartmann*, maysztrowi kunsztu siodlarskiego w *Warszawie*, Nayłaskawiey nadać tytuł: Siodlarza Dworu Królewsko-Polskiego.

— J. K. Mość Xiążę *Albert* Pruski w przeieżdzie z *Petersburga* spodziewany iest w tuteyszej stolicy. (G. W.)

— Wczoray rano JW. Stanisław Hrabia Ordynat, *Zamoyski*, Prezes Senatu, wrócił do *Warszawy* z *Francyi*. (K. W.)

#### GALICJA I LODOMERYA.

Czerwonogrod dnia 13 kwietnia.

Xiążę Karol Łódzia *Poniński*, syn Adama i Józefy z Xiążąt *Lubomirskich*, małżonków, orderów S. Jana Jerozolimskiego i S. Stanisława 1szej klasy Kawaler, przestał żyć dnia 12 kwietnia r. b. w dobrach swoich w *Czerwonogrodzie* w 70 roku życia, po długiej i nacyierpliwiey znoszoney chorobie. (G. W.)

#### FRANCYA.

Paryż dnia 9 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Tuteyszy *Monitor* umieścił postanowienie Królewskie z dnia 1 h. m., według którego pensye wdowom po profesorach i innych członkach uniwersytetu nadal z funduszow uniwersytetu mają bydź udzielane, lecz naywięcey w ilości trzeciej części tej pensyi, do iakiey zmarli ich mężowie mieliby prawo. Wdowa, aby otrzymała pen-

syą, powinna żyć najmniej lat 5 w związku małżeńskim, a idąc powtórnie za mąż, utracą pensyą.

*Gazeta Francyi* zawiera następujący list z *Liworny* pod dniem 24 marca: „Nieregularne wojsko Algierskie otrzymało nowozaciężnych z *Tripolu* i *Tunetu*. Arabom w głębi kraju zalecono, aby za pierwszym rozkazem wzięli się do broni. Kilku zagranicznych faierwerkow udało się z *Alexandryi* do *Algieru*. Na miejsce zebrania się milicyi Algierskiej przeznaczono miasto zwane *Constantina*, którego okolice zamieniły się w oboz wojenny, otoczony wałami i rowami. Liczbę wojska rachują do 30,000 ludzi. Wzgórza są naieżone działami i lekką piechotą osadzone. Dey po każdej sessyi Dywanu, która się codzień odbywa, odprawia popis rozmaitych korpusów swego wojska. Wszystkie kraie Barbaryjskie miały się obowiązać do wzajemney pomocy i połączenia sił swoich na odparcie wszelkiego uderzenia. Dodają nawet, iż, za pośrednictwem Konsulów pewnego Mocarstwa Chrześcijańskiego, zawarty został między temi Rejencyami pewny rodzaj traktatu przyzmięra odporne. Cały brzeg Rejencyi Algierskiej jest okryty wojskiem, które codzień dwa razy ćwiczy się w musztrze z ogniem karabinowym i działowym. Słychać, iż Algiercykowie robią teraz miny pod drogą, prowadzącą do twierdzy, gdzie Dey chce się zamknąć.”

— Dnia 10 —

Onegday odbyło się zwykłe Wielko-Czwartwe nabożeństwo w zamku tutejszym. Król Jmé umywał nogi trzynastu chłopcom, przedstawiającym Apostołów, włożył każdemu z nich 13 sztuk pięciofrankowych do worka zawieszzonego na szyi, przetykanego liliami, i przed każdym z nich postawił 13 półmiskow z pakarmami, bochenek chleba i naczynie z winem.

Nie potwierdziła się wiadomość o zabiciu Deia Algierskiego, ani też o uczynieniu przez niego propozycyji rządowi naszemu. Admirał *Duperré* miał dnia 2 b. m. rozmowę z Admirałem *Rosamel* w *Tulonie*; trwała ona 5 kwadrans. Przysposobienia do wyprawy są już bliskie ukończenia. Na dzień 30 b. m. spodziewają się w *Tulonie* przybycia ostatniego oddziału wojska. Dnia 31 marca nadeszło do zbroyowni w *Tulonie* 6 nowych dział wielkiego kalibru, z potrzebną ilością kul. Sprowadzono je zaraz na uzbrojone okręty i fregaty. W składzie prochu przysposabiają znaczną liczbę bomb, które będą sprowadzone na okręty i fregaty. Wyprawa ma wziąć blisko 6 milionow kilogramow prochu, 100,000 kul i 500 rac kongrewskich.

List z *Tulonu* pod dniem 31 marca wyraża: „Jeśli można zawierzyć niektórym osobom, Francya przedsięwzięć wyprawę do Afryki, a nie do *Algieru*, i to w celu zdobycia razem trzech państw *Algieru*, *Tunetu* i *Tripolu*. W takim przypadku wojska nasze wyładowałyby razem w kilku miejscach, między którymi wymieniają porty w *Bone* i *Bougie*. Jedni twierdzą, iż Francya chce zdobyć te kraie dla Baszy Egipskiego, któryby się w takim razie mógł policzyć do wielkich Mocarstw. Inni znowu utrzymują, iż Francya przez usadowienie się na brzegach Afryki, zamierza w przypadku potrzeby przeszkodzić niepodległości Egiptu. Najmniejsza wreszcie liczba upatruje w przysposobieniach naszych tylko wyprawę przeciw *Algierowi*. Podobnymi to wnioskami, które łatwo mogą być zupełnie niepodobne do prawdy, wszyscy usiłują wytłumaczyć ogromne przygotowania Francyi do zamierzonej wyprawy, tak co się tycze okrętów, iako też wojska i materjałów wojennych.”

W *Perrache*, niedaleko *Lugdunu*, robią przenośne warownie z drzewa dębowego dla wyprawy. Każda ma 20 do 25 stóp kwadratowych powierzchni, a wysokość wynosi 12 do 15 stóp. Jest o dwóch piętrach, z których na każdym zmieścić się może 50 do 60 ludzi, którzy od wystrzałow karabinowych są zastąpieni. Można je rozbić i częściowo prowadzić. Niektórzy zapewniam, iż ruchome te twierdze są przeznaczone dla zastony piechoty naszej od strzelców Beduińskich

i dzikich zwierząt; inni zaś mniemają, iż z nich zrobi się pewny rodzaj cytadelli na pustym brzegu Barbaryjskim.

Officerowie i żołnierze okrętu liniowego *Trident*, prosili dowódcę swego, aby wyiedział im uczestnictwo w wyprawie przeciw *Algierowi*. Dowódca w odpowiedzi swojej przyrzekł wstawić się za niemi u Admirała.

*Gazeta Francyi* zaprzecza doniesieniu, iakoby Xiążę *Chartres* (syn Xiącia *Orleanu*) miał należeć do wyprawy Afrykańskiej, i był przeznaczonym na przyszłego władcę zdobytego *Algieru*.

Jeden z tutejszych dziennikow pisze: „Rozpoczęto układy z Baszą Egipskim, i wyprawiono nawet Posta do niego, aby go skłonić do wspólnego działania w wyprawie przeciw *Algierowi*. Już miał na to przystać, gdy nagle otrzymał ze *Stambułu* od Wielkiego Sultana wyraźny rozkaz, aby się w nic podobnego nie wdawał. Tak więc *Mehemet Ali* będzie teraz nieczynnym.” *Gazeta Francyi* oświadcza, iż nie daie wiary temu rozkazowi.

Słychać, iż Pan *Villele* miał naradę z Xiążęciem *Polignac*, do czego przywiązuia bardzo ważne skutki.

*Gazeta Francyi* zapewnia kilkakrotnie, iż Izba Deputowanych będzie rozpuszczoną, lecz kiedy, niewiadomo. Taż gazeta życzy, aby deputowanymi byli ludzie uczciwi, przywiązani do Króla i konstytucyi.

Jest rzeczą godną uwagi, iż względem Xiążney *Frioulu*, wdowy po wielkim Marszałku *Duroc*, która niedawno od Króla Jmci otrzymała pensyą, *Napoleon* w 4tym artykule 5go kodycyllu do swego testamentu wyraził, że 200,000 frankow zapisuje Xiążniczce *Frioulu*, córce *Duroc*, z zastrzeżeniem, że jeśli w czasie rozdawania zapisow życie zakończyła, matka iey nic z tego nie ma dostać.

W sklepieniu starego kościoła w *Paryżu* znaleziono relikwie Świętego *Wincentego de Paula*. Pani *Bourmont*, małżonka naczelnego dowódcy wyprawy Algierskiej, odwiedzała je właśnie, kiedy się tam znajdował Prałat *Paryzki*, który rzekł do niej: „Powinszuujemy sobie: był on pierwszym z Francuzów, którzy nawracali w *Algierze*.”

W *Havre* i *Rouen* taki spadł śnieg, iż zdawało się, że się zima wróciła. Zaszкодził bardzo kwitnącym drzewom owocowym.

— Dnia 11 —

Xiążę Sasko-Koburgski *Leopold* odwiedził wczoray Monarchę naszego, który potem pracował z Prezesem Rady Ministrów. O godzinie wpół do 5tej po południu był Król Jmé w towarzystwie Xiącia *Delfina*, dostoyney Małżonki iego i Xiążney *Berry*, na nieszpórach i kazaniu w kaplicy zamkowej.

List z *Tulonu* pod dniem 5 b. m. donosi: „Bryg *le Cigne* przywiózł wiadomość, iż eskadra nasza, blokująca *Algier*, zatrzymała dwa okręty Angielskie, na których się potrzeby wojenne znajdowały. Okręty te zbliżyły się w nocy do brzegu, chcąc skrycie zawinąć do portu; lecz postrzegł je ieden z krążących statkow naszych i natychmiast wysłał szalupę dla przejrzenia ich ładunku. Z początku nie chcieli Anglicy poddać się rewizyi; gdy jednak okręt Francuzki czynił przysposobienia do zatopienia okrętow Angielskich za najmniejszym oporem, zaczęła się rewizya, i wkrótce okazało się, iż obadwa okręty naładowane były samemi kulami, bombami, haubicami, działami, lawetami i prochem. Okręt Francuzki zabrał więc obadwa okręty Angielskie, i posłał je do Kapitana *Massieu de Clerval*, dowódcy eskadry blokującej, który zatrzymał je przy sobie do dalszego postanowienia Ministra morskiego, któremu doniósł o całym wypadku. Admirał *Duperré* popłynie dziś wieczorem na brygu *Alerte* dla rozpoznania brzegow Afrykańskich; towarzyszy mu tylko kapitan korsarski *Bavostro*; ma powrócić tu między dniem 15 a 20 b. m., kiedy oddziały okrętow z portow nad morzem Atlantyckim połączą się z oddziałem tutejszym. Cała flotta skła-

dać się będzie ze 121 okrętów, to jest: 11 liniowych, z których 4 są uzbrojone jako wojenne, a 7 jako przewozowe dla wojska, 24 fregat, 35 brygow wojennych, 18 gabar, 12 korwet, 7 galiot, 8 statków bombardyerskich i 6 statków parowych do korespondencji. Tu w Tulonie i w Brest mają być utworzone dwie kompanie rakieterów po 100 ludzi, na wzór tych, jakie w roku 1822 urządzono w Anglii."

Według listu z Marsylii pod dniem 6 b. m. rozeszła się na giełdzie tameczney pogłoska, iż okręt Sardyński płynący z Monestier, blisko Tunetu, przywiózł wiadomość, że Ibrahim Basza, syn Vice-Króla Egipskiego, wkroczył zwycięsko do kraju Rejency Trypolitańskiej, i iż dwa miasta opanował. Wychodzący z Marsylii Dziennik *Semaphore* umieścił także powyższą wiadomość. Jedną z Gazet Lugduńskich donosi podobnie z listu z Marsylii, iż Ibrahim Basza wylądował pod Tripolem i zdobył już dwie warownie. W Alexandryi włożono embargo na wszystkie znajdujące się tam okręty, co wyjaśnia przyczynę, dla której od niejakiego czasu żaden okręt nie zawinął z tamtąd do Marsylii. W przypisku do innego listu wyrażono, iż Ibrahim Basza z wojskiem z Alexandryi przybył do Bazay, i chciał udać się w dalszy pochód ku Tripolowi

#### ANGLIA.

Londyn, dnia 8 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Wczoraj były pokoje u Króla Jmci w zamku Windsorskim; znajdowali się na nich wszyscy Ministrowie oprócz Pana Peel, który pojechał do Staffordshire odwiedzić chorego oycy swego. Odprawiła się potem tajna rada, na której zdano Monarsze sprawę o zbrodniarzach, skazanych na śmierć w ciągu miesiąca lutego.

Dziś wieczorem obiedwie Izby Parlamentu odłożyły posiedzenie swoje do d. 26 b. m. Pan Grant odłożył do dnia 3go maja wniosek względem powtórnego przeczytania bilu o nadaniu swobod żydom.

Gazeta *Globe* donosi: „Pewny znakomity Hiszpan przybył tu dnia 8 b. m. z Peru przez Francją. Ma od rządu swojej Rzeczypospolitey zlecenie, aby dla niego zaciągnął w Europie pożyczkę w ilości 1,200,000 funtów szterlingow (48 milionów zł. pol.)”

— Dnia 9 —

Wczoraj po południu odprawiła się rada gabinetowa, która trwała półtorej godziny, i na której znajdowali się wszyscy Ministrowie, oprócz Lorda Melville.

Stosownie do wydanego rozkazu, liczba robotników na warsztatach w Portsmouth będzie powoli znacznie zmniejszona.

Mniemają tu, że Izba Wyższa nie przyjmie bilu względem nadania swobod żydom, chociażby się w Izbie Niższej utrzymał. Osnowa bilu w tej mierze przeczytanego w Izbie Niższej przez P. Grant jest następująca: „Skutkiem rozmaitych ustaw poddani W. K. Mci wyznania Mojżeszowego podlegają pewnym ścieśnieniom i niezdolnościom; gdy zda się być przyzwolitóm uchylić te ustawy i postawić poddanych żydów W. K. Mci w równym położeniu i stosunkach z poddanymi katolikami, co się tyczy tak praw cywilnych, jako też przywilejów, racz W. K. Mość za pomocą i przyzwoleniem Lordów duchownych i świeckich, oraz członków Izby Niższej, na terniejszym Parlamencie zgromadzonych, zamienić w prawo przyjąć się mającą uchwałę, aby każdemu z żydów poddanemu W. K. Mci wolno było używać wszelkich i takich praw cywilnych, swobod i przywilejów, tudzież posiadać i sprawować takie urzędy i posady, jakie katolicy poddani W. K. Mci teraz z pewnemi wyjąt-

żeniami posiadać i używać mogą. Niech będzie także na zawsze postanowionóm, aby żydzi poddani W. K. Mci we wszystkich przypadkach, gdzie prawo wymaga, obowiązani byli z modyfikacją poniżej wzmiankowaną, wykonywać i podpisywać taką przysięgę, jaka w bilu przyjętym roku zeszłego dla katolików poddanych W. K. Mci została przepisana. Powinni oraz uczynić i podpisać oświadczenie, przepisane uchwałą zapadłą w tym roku panowania W. K. Mci. Niech będzie daley prawnie postanowionóm, iż kiedy żyd poddany W. K. Mci wspomnianą przysięgę wykonywać i rzeczony oświadczenie podpisywać będzie, wyrazy: *Na prawdziwą wiarę Chrześcianina*, zostaną opuszczone; a przysięga ta odbierana będzie w tym samym sposobie, jak wykonywają teraz przed władzami sądowemi, takie zaś wykonanie ma być uważane za dostateczne i prawne. Po przyjęciu tej uchwały, żydzi poddani W. K. Mci podlegać będą takim, nie żadnym innym ścieśnieniom, jak poddani katolicy, a wykonanie rzeczony przysięgi ma mieć taką moc i skutek, pod względem uchylenia wszelkich innych ścieśnień, jak poddanych katolików. Również odbieranie, spisanie i zaświadczenie przysięgi przez żydów wykonać się mającey, nastąpi tym samym sposobem, jak od katolików.”

— Dnia 10 —

Gazeta *Goniec* zaprzecza pogłoskom o zatargach między rządem francuzkim i angielskim z powodu wyprawy do Algieru: „Nie chcemy (pisze ta gazeta) nadawać ważności zabawnym spekulacyom Dzienników Francuzkich przez mocne zaprzeczenie wieści o utworzyć się mającém Królestwie w Afryce północney. Nie jest wprawdzie także zamiarem naszym rozstrzygać, czyli wyniesienie Xiążęcia Leopolda na Monarchę Grecyi podać mogło myśl potrzebney równowagi; to iednak pewna, iż ta równowaga, ieśli jest zamierzona, nie zależy na postawieniu sukcesora domu Orleańskiego na czele jakiej Monarchii Maurytańskiej.”

Gazeta *Morning-Herald* pisze, iż Xiążę Sasko-Koburski Leopold, obowiązy rządy Grecyi, daruje majątność swoją Claremont córce Xiężney Kent, krewney swojej.

Z rozkazu Królewskiego zapłacono niedawno 2000 funt. szterl. (80,000 zł. pol.) exekutorom testamentu zmarłego malarza nadwornego Lawrence. Ani Monarcha, ani Lord Dudley, ani Pan Peel nie chcieli przyjąć rysunków dawnych artystów, które nieboszczyk zapisał dla nich testamentem po cenie oznaczoney. Panowie Woodburn, wielcy znawcy malowań, ofiarowali za te rysunki 20,000 funt. szterl. (800,000 zł. pol.)

Gazeta *Globe* donosi, iż d. 9 marca na wyspie Ula (*Argyle*) padały ślądzie z deszczem.

#### HISZPANIA.

Madryt, dnia 1 kwietnia.

Król Jmć zniósł ustawę Salicką, i płęć żeńską przypuścił także do następstwa tronu. Wiadomo, iż prawodawstwo hiszpańskie w tej mierze doznało częstych odmian, aż nakoniec, mimo dawniejszych przykładów, utrzymała się zasada Francuzka. Filip V, wstępując na tron, ustanowił następstwo według zasad ustawy Salickiej, i odstąpił dawne prawa Monarchii, które w braku potomków linii męskiej, płęć żeńską uznały także za zdolną do następstwa tronu, nie brały już skutku. Za rządu byłych Stanów, nowe prawo, wprowadzone przez Filipa V, ustąpiło znowu miejsca dawnym zasadom, i płęć żeńska otrzymała znowu prawo następstwa, w braku linii męskiej. Król Jmć ponowił też samą zasadę, i zatwierdził postanowienie, wydane za byłych Stanów, co przy odgłosie trąb uroczyste po ulicach tutejszey stolicy ogłoszono. (G. IV.)

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.  
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK